

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
імені С.З. ГЖИЦЬКОГО
заснований у 1998 році

Scientific Messenger
of Lviv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z. Gzhytskyj

Серія "Сільськогосподарські науки"

Том 13, № 4 (50)
Частина 3

Series "Agricultural sciences"

Львів – 2011

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ГУНЧАК В.М. – головний редактор, ректор університету, д.вет.н., член-кор. НААНУ, професор кафедри фармакології та токсикології ЛНУВМБТ;

КИРИЛІВ Я.І. – заст. головного редактора, д.с.-г.н., проф., член-кор. НААНУ, академік АН ВО України, проректор з наукової роботи, зав. каф. технології виробництва продукції дрібного тваринництва ЛНУВМБТ;

МУЗИКА П.М. – д.е.н., професор, зав. каф. економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені проф. І.В. Поповича ЛНУВМБТ;

ГУТИЙ Б.В. – відповідальний секретар, к.вет.н., в.о. доцента каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ.

Члени редакційної колегії

М.В. ГЛАДІЙ – д.е.н., акад. НААНУ, голова наглядової ради університету;

П.М. ГАРАСИМ – д.е.н., професор, декан обліково – економічного факультету, Львівська державна фінансова академія;

С.В. ВАСИЛЬЧАК – д.е.н., професор каф. економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені проф. І.В. Поповича ЛНУВМБТ;

В.І. ЄЛЕЙКО – д.е.н., професор каф. інформаційних систем менеджменту ЛНУВМБТ;

Б.М. ПУНЬКО – д.е.н., професор каф. менеджменту ЛНУВМБТ;

І.Р. МИХАСЮК – д.е.н., професор, зав. каф. економіки підприємства ЛНУ ім. І.Франка;

М.Г. ШУЛЬСЬКИЙ – д.е.н., професор, зав. каф. менеджменту ЛНУВМБТ;

П.В. ФІЛЕВИЧ – д.ф.-м.н., професор, зав. каф. інформаційних систем менеджменту ЛНУВМБТ;

Б.Б. БАТЮК – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та менеджменту ЛНУВМБТ;

С.І. ПОПЕРЕЧНИЙ – к.е.н., доцент, зав. каф. маркетингу ЛНУВМБТ;

А.Я. ДОМАНСЬКИЙ – к.с.-г.н., доцент каф. економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені проф. І.В. Поповича ЛНУВМБТ;

О.Я. ПРИМАК – к.е.н., доцент, зав. каф. історії України та економічної теорії ЛНУВМБТ;

О.І. СТЕПАНЮК – к.е.н., доцент каф. інформаційних систем менеджменту ЛНУВМБТ, голова методичної комісії факультету економіки та менеджменту;

В.А. ЧЕМЕРИС – к.е.н., доцент каф. економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені проф. І.В. Поповича ЛНУВМБТ;

В.Г. КІТ – к.е.н., доцент каф. економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені проф. І.В. Поповича ЛНУВМБТ;

Р.Б. КУХАР – к.ф.-м.н., професор каф. інформаційних систем менеджменту ЛНУВМБТ;

Б.І. КОЗІЙ – к.ф.-м.н., професор каф. інформаційних систем менеджменту ЛНУВМБТ;

З.С. КАДЮК – к.е.н., доцент каф. менеджменту ЛНУВМБТ;

Р.П. ПАРАНЯК – д.с.-г.н., професор, д.с.-г.н., зав. каф. екології та біології ЛНУВМБТ;

Й.М. БЕРКО – д.б.н., професор, зав. каф. біології ЛНУВМБТ;

Г.І. КАЛАЧНЮК – д.б.н., професор, дійсний член Нью-Йоркської АН, директор Науково-дослідного інституту біотехнологічних основ підвищення продуктивності тварин ЛНУВМБТ;

Ю.Ю. ВАРИВОДА – к.т.н., доцент, декан факультету харчових технологій ЛНУВМБТ;

Д.Ф. ГУФРИЙ – д.вет.н., професор, зав. каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ;

М.В. ДЕМЧУК – д.вет.н., професор каф. гігієни тварин ЛНУВМБТ;

Г.В. ДРОНИК – д.б.н., професор, академік НААНУ, зав. каф. молока і молочних продуктів ЛНУВМБТ;

А.О. ДРУЖИНИН – д.т.н., професор, зав. каф. напівпровідникової електроніки НУ "Львівська політехніка";

В.І. ЗАВІРЮХА – д.вет.н., професор каф. хірургії ЛНУВМБТ;

О.І. КАНЮКА – д.вет.н., професор каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ;

М.В. КОЗАК – к.вет.н., професор, акад. УТА, декан факультету ветеринарної медицини ЛНУВМБТ;

О.В. КОЗЕНКО – д.с.-г.н., професор, зав. каф. гігієни тварин ЛНУВМБТ;

Є.М. КОЛТУН – д.с.-г.н., професор, зав. каф. клінічної діагностики ЛНУВМБТ;

Р.П. МАСЛЯНКО – д.б.н., професор, зав. каф. епізоотології ЛНУВМБТ;

М.Ф. ПАДУРА – к.філол.н., професор, зав. каф. української та іноземних мов ЛНУВМБТ;

Я.І. ПІВТОРАК – д.с.-г.н., професор, зав. каф. годівлі с.-г. тварин ЛНУВМБТ;

В.Г. СТОЯНОВСЬКИЙ – д.вет.н., професор, академік УАН, зав. каф. патофізіології ЛНУВМБТ;

П.П. УРААНОВИЧ – д.вет.н., професор каф. патанатомії і гістології ЛНУВМБТ;

Б.Р. ЦІЖ – д.т.н., професор, зав. каф. технології м'яса, м'ясних та олієжирових виробів ЛНУВМБТ;

З.Є. ЩЕРБАТИЙ – д.с.-г.н., зав. кафедри генетики, проф., декан біолого-технологічного факультету ЛНУВМБТ.

Усі статті проходять обов'язкове рецензування членами редакційної колегії, докторами наук з відповідного профілю наук або провідними фахівцями (докторами наук) інших наукових і освітніх установ. Статті написані здобувачами, аспірантами і кандидатами наук обов'язково представляє доктор наук з відповідного профілю.

Рекомендовано Вченою Радою ЛНУВМБТ імені С.З.Гжицького (протокол № 8 від 23.09.2011 р).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 14133-3104 ПР від 11.06.2008 року

УДК 636.082.25

Топіха В. С., д. с.-г. н., професор, Лихач В. Я., к. с.-г. н., доцент

Лихач А. В., к. с.-г. н., доцент (Lvy80@mail.ru) ©

Миколаївський державний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ПЛЕМІННЕ ГОСПОДАРСТВО З РОЗВЕДЕННЯ АСКАНІЙСЬКОГО ТИПУ СВИНЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ

У статті наведено коротку історію створення стада свиней асканійського типу української м'ясної породи та характеристики їх продуктивних якостей в умовах ТОВ "Таврійські свині" Скадовського району Херсонської області.

Ключові слова: асканійський тип, свиноматка, багатоплідність, маса гнізда.

Вступ. Племінна робота в свинарстві України на сучасному етапі розвитку галузі характеризується тенденцією масового завезення в господарства тварин м'ясного напрямку продуктивності зарубіжного походження. Проте, як зазначає В.П. Рибалко [5], наші вітчизняні генотипи, при створенні їм оптимальних умов годівлі та утримання, за продуктивністю не поступаються зарубіжним, а за такими показниками як резистентність, пристосованість до умов годівлі та утримання, характерних для більшості господарств, а також за якістю продукції значно перевищують їх. Це обумовлює необхідність більш ретельного вивчення продуктивних якостей свиней вітчизняних генотипів та розробки програм їх селекції.

В Україні друге місце за чисельністю поголів'я (3,15%) посідає українська м'ясна порода [4]. Робота по створенню цієї породи розпочалася з 1981 року за спеціально розробленими програмою та методикою. Апробацію новоствореної породи було проведено в грудні 1992 року, а затверджена вона була в грудні 1993 року [2]. Загальна чисельність поголів'я тварин нової породи на момент апробації, за даними С. В. Акімова зі співавторами [2], становила 67772 голови, в тому числі 3043 основних свиноматок та 408 основних кнурів.

Однак, як зазначають ці ж автори [1], за період з 1993 по 2003 рік поголів'я основних свиноматок та кнурів цієї породи скоротилося на 45,8 та 62,3%, відповідно. Найбільш значне скорочення відбулося серед поголів'я основних свиноматок та кнурів асканійського типу вищеназваної породи – на 503 голови (48,8%) та 130 голів (74,6%) відповідно. Зважаючи на це, важливого значення набуває збереження, поширення та удосконалення свиней вищеназваного генотипу.

Матеріал і методи. Дослідження проводилися в умовах племінного заводу "Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) "Таврійські свині" Скадовського району Херсонської області. Матеріалом для досліджень були

основні свиноматки та кнури асканійського типу української м'ясної породи. Дослідження проводили загальноприйнятими зоотехнічними методами.

Результати дослідження. ТОВ "Таврійські свині" створене в 2003 році на базі колишнього племінного заводу "Україна", який був базовим господарством при створенні асканійського типу української м'ясної породи. Основою для формування стада стали тварини (20 свиноматок та 3 кнури-плідники), придбані у племінному заводі "Україна". Проте, нині цей племінний завод перестав існувати.

Розведення свиней в ТОВ "Таврійські свині" розпочалося з розробки науково обґрунтованих систем годівлі та утримання свиней різних статевих-вікових груп.

Дана робота проводилася спеціалістами господарства спільно з науковцями факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва Миколаївського державного аграрного університету.

У результаті цієї наполегливої праці до 2006 року в господарстві було створено стадо свиней асканійського типу, які за своїми продуктивними якостями відповідали мінімальним вимогам до класів "еліта" та "I".

У результаті проведеної в 2008 році державної атестації підтверджено, що тварини, які розводяться в господарстві, за своїми продуктивними якостями відповідають вимогам, які встановлені для тварин м'ясного напрямку продуктивності. Тому, враховуючи високий рівень організації ведення галузі свинарства, господарству було присвоєно статус племінного заводу.

З 2005 року в господарстві розводять і свиней великої білої породи (зарубіжного походження). Основою для формування стада стали тварини придбані у ВАТ «Племзавод «Степной» Запорізької області.

У 2008 році господарство отримало статус племінного репродуктора з розведення свиней великої білої породи.

Зараз підприємство ТОВ "Таврійські свині" за продуктивними якостями свиней які розводяться в господарстві є конкурентоздатним. Загальна інформація щодо продуктивних якостей свиней вищезазначених генотипів представлено в таблиці.

Станом на 01.01.2010 року в господарстві вже налічувалося 150 основних свиноматки та 10 кнурів-плідників асканійського типу української м'ясної породи. Генеалогічна структура стада свиней племінного репродуктора ТОВ "Таврійські свині" представлена чотирма лініями кнурів (Цоколь, Цианіт, Циліндр, Цепкий) та восьмома родинами свиноматок (Царапинка, Цензура, Ценная, Цикада, Цинга, Цитадель, Цитата, Цифра). Найвищу питому вагу в стаді мають свиноматки родини Цитаделі – 18,0%.

За результатами бонітування 2010 року за комплексом ознак всі основні кнури-плідники, що використовуються в господарстві, та 71 основна свиноматка (47%) віднесена до класу "еліта", а решта основних свиноматок – до I класу.

Відомо, що продуктивність тварин значною мірою визначається показниками їх розвитку. Згідно з Інструкцією по бонітуванню свиней [3], нами було проаналізовано показники живої маси та довжини тулуба свиноматок основного стада на 5...10-й день після першого опоросу. В результаті досліджень

